

Gazdálkodás a készletekkel.

Azt mondotta nemrég a miniszterelnök, hogy az európai államok közösségében élünk, magyar mivoltunk és önállóságunk megőrzésével tehát kötelességünk, hogy beleilleszkedjünk az európai államok közösségébe, hogy amellyel európaiak is legyünk. Ebből a természetszerű kötelezettségünkől folyik az, hogy a mai súlyos háborús viszonyok közepette szabályozzuk a meglévő készleteinkkel való gazdálkodásunkat. Ez viszont annyit jelent, hogy bizonyos készletek fogyasztását fejadagok szerint hivatalosan megállapítják és a túlméretezést minden vonalon tilalmazzák. Ezt jelenti a jegyrendszer. A kormány jegyrendszert vezetett be zsirra és cukorra. Az idevonatkozó rendelet pontosan megállapítja a fejadagokat és megmért a bevezetett rendszer jelentőségével foglalkozni, előjáróban meg kell állapítanunk, hogy a fejadagok megállapítása a normális fogyasztás mértékének minden tekintetben megfelelő, tehát hogy a két közfogyasztási cikkben amelyet a jövőben Budapest fővárosi közönsége jegyek ellenében fog kapni, hiányt senki sem fog szenvedni. A fővárossal ellentétben a vidéken csak a cukorra vezették be a jegyrendszert, itt is gondosan alkalmazkodva a fogyasztás eddigi mértékéhez. Kétségtelen ennek következtében, hogy épügy mint Budapesten zsirban és a cukorban, a vidéken kizárólag a cukorban semmiféle hiányosságot senki nem fog szenvedni. Csupán annyit jelent a jegyrendszer, hogy mindnyájunk kötelességévé válik a meglévő készletekkel való okos és előrelátó gazdálkodás.

Azt sem lehet mondani, hogy nem vagyunk hadviselő állam, tehát miért volna szükségünk a jegyrendszerre. Szükségessé vált, mert egyrészt azt látjuk, hogy számos semleges országban, így például a közismerten semleges Svájcban a most folyó háború következtében már régebben rátértek a jegyrendszerre, illetőleg már régebben szabályozták a készletekkel való gazdálkodást. A mi helyzetünk sem más, mint Svájcé, annak ellenére, hogy mezőgazdasági termelő ország vagyunk. Lehetnek élelmiszerek és termelvények, amelyekre nálunk nem kell kiterjeszteni a rendszert, amelynek fogyasztását nem kell hatóságilag szabályozni, tény azonban, hogy mi magunk is érezzük azt, hogy körülöttünk ég a világ, hogy nyugaton és északon majdnem a világháború arányaihoz hasonló ellenségeskedések folynak.

De számolni kell nekünk még egyéb tényekkel is. Mindenekelőtt arra kell gondolnunk, hogy terményeinknek egy részét minden körülmények között külföldi piacokon kell értékesítenünk, mert abból a külkereskedelmi forgalomból,

Nehéz tavasz.

Hóvirágok, ibolyák, jácintok, nap-sugár helyett komor felhők, sár, iszap, pusztulás és vér a mostani tavasz jellegzetessége. A hosszúra nyúlt tél fagykárjai, az árvizek pusztításai s a magát menyasszonyként váró tavasz késedelmissége mellett a jövő bizonytalansága szántja a homlok redőit mélyebbre, feszíti kiopadra idegeinket. Az életre és halálra menő, új világháború vesztere szélesedik, béke, háború kerülő, töle cvakodó és iszonyodó országok és népei sodródnak bele a vérzivatarba s ha minket még ezideig el is került — Isten kegyelméből — e vérzivatar s ha Magyarország komoly elme- és erőbeli felkészültséggel figyeli is az eseményeket és őrzi batárait és javait, az új világháború hatásaitól bennsőkben mi még sem menekedhetünk. Nem mintha a veszedelmekre s a különböző és még várható korlátozásokra gondolnánk, a veszedelmekre, melyekre mindenkinek fel kell most készülnie, de arra gondolunk, hogy ebben az új tavaszban a magyar lélek vajjon gondatlanul és közönyösen nézheti-e a nagy európai nemzetek élet halál küzdelmeit s hidegen várhatja-e a holnapot olyan népek harca között, melyek mindegyikéhez van valami közünk.

Franciaország szelid és művelt tájai éppen úgy a miénk, mint Anglia költői, Dánia festői s a kor veszedelmeivel szemben minduntalan a legszebb németekre, Goethe-re s a német és orosz

irodalom szívünkbe gyökerezett legnagyobbjaira hivatkozunk. Az embertelenség e korszakában a békén lévő magyar lélek hűtlene lehet-e nagy szellemi emberiségéhez és nemesebb érzelmeihez? A finnek, dánok, norvégok balsorsa éppen úgy összeszorítja szívünket, mint hadihajók személyzetének és a szárnyaló repülőket pusztulása az Északi és Atlanti tengerek habjaiban és habjai fölött.

A tavasz, mely most hozzánk beköszöntött, embertelen és gonosz, ahogy embertelen és veszedelmes volt a hideg tél is pusztító csontfagyával és szélviharjaiban. Ebben a tavaszban alig érdekel minket már a virág és a friss levegő üdősége, a viruló és zöldelő lombok igézte. A lélek nem örülhet a természet ujulásának, mert itthon a friss mezők és vetések helyén vizek, áradások mocskos iszapja terpeszkedik, távolabb tőlünk a friss mezők felett halálhozó gépek keringenek pacirták helyett, itthon kisemberek ezreinek összedült s elpusztult hajlékaival, kívül tőlünk pusztulást jelző vakondtörökkel, bombák nyomaival és lövészárkok csavarulataival teli a vidék. A lélek nemhogy kitárlana ebben a tavaszban, de keserűen a „miért is?” vándorol, kereső fájdalommal fordul vissza önmagába.

Ugy érezzük, mindnyájunk felelősek vagyunk az emberiség bajaiért és a felelőség elől nem menekülhetünk. Az őszinte új tavasz komor és sötét vádakat

ujt meg bennünk: az egyetemes európai válság onnét következett be, hogy többet törődünk egyéni önmagunkkal, mint az egyetemes érdekekkel, hogy elárultuk és megtagadtuk Krisztus igazságait és magunkban is, másokban is előltuk a nemesebb érzelmeiket. Ezen a nehéz tavaszon tehát egyetlen egy kötelességünk lehet: bocsássuk a fiatal tavaszi szelek szárnyára emberies üzenetünket mindenfelé, létükért remegő békés nemzeteknek és vad harcosoknak egyaránt; küldjük el gondolatunkat a lövészárkokba is és higgyük, hogy a nagyvizek vadhullámain hanyódo matrózokban és a szelek fölött keringő gépek pilotáiban sem lakoznak gonosz démonok; emberek ők is, emberek vagyunk mindannyian.

Egyszer majd talán ismét eljön az az idő, mikor emberiségben és krisztusi igazságokban mindnyájunk egyek lehetünk s addig is egyetlen kötelességünk lehet: az emberies érzület gondozása a pusztulás között. S vajjon van-e ebben a tavaszban valakinek is nagyobb szüksége ezekre az emberies és nemes érzelmekre, mint éppen Magyarországnak; egyetlen fegyverünk és bizodalunk az igazság győzedelme és egy jobb emberi öntudat, mely békét hoz mindenkinek kívül és belül; és van-e békére, új tavaszra, szabad, természetes érzelmekre nagyobb szüksége valakinek jobban, mint ennek az országnak, mint ennek a népnek, mely annyit és annyszor hiába várt, hiába epedett új tavaszok felé?...

—y—n.

amelynek lebonyolítására az adott keretek között lehetőség van, saját jól felfogott érdekünk parancsára ki nem kapcsolódhatunk. Egyik legfontosabb exportcikkünk a fehéráru, tehát a zsir és szalonna, valamint a hasított sertés, nemkülönben a cukor. Zsirból és cukorból szükséges az itthoni fogyasztást biztosítani, de szükséges arra is gondolunk, hogy a belső fogyasztásnál nem kevésbé fontos az export. Ha ezeketán figyelembe vesszük az ideai rendkívüli szigorú telet, amelynek eredményeként — nem is szólva az árvízszújtotta területekről — az összes mezőgaz-

dasági munkákkal elkéstünk, nyilvánvaló, hogy úgy a cukorrépa-termelés, mint pedig a sertéshizlalás és a takarmánytermelés, nem lesz teljes zökkenőmentes. Nekünk tehát kötelességünk a prevenció, kötelességünk, hogy minden lehetőséggel számoljunk. És ha ennek a kötelességünknek lelkiismeretesen eleget teszünk, akkor nem juthatunk más eredményre, mint arra, hogy beilleszkedve az európai államok közösségébe, alkalmazkodnunk kell az ugynevezett háborús gazdálkodási rendszerhez.

Tekintettel arra, hogy a fejadagok — amint már fentebb mondtuk — a normális idők fogyaszt-

tási átlagaihoz vannak mérve, hogy tehát tulajdonképpen nem a fogyasztás mértékének csökkentéséről, hanem annak csupán rendszeresítéséről és legfőképpen a készletekkel való takarékos és előrelátó gazdálkodásról van szó, a most bevezetett, részben a zsirra és cukorra, részben pedig csak a cukorra vonatkozó jegyrendszer, bizonyára semmiféle kellemetlenségekkel nem fog járni a háztartások szempontjából. Élünk úgy, amint eddig éltünk, nem fogunk magunktól megvonni semmit, csak azt amit fogyasztunk, előbb ráteszszük a realitás mérlegére.

I. FÉRFIAKNAK.

(Mutatvány Dr. Zemplényi Imre bányafőorvos „Népművelési egészségügyi előadások” című művéből, mely Ujvidéken jelent meg az ottani Kulturbizottság kiadásában.)

(I. rész.) 2. Építkezés.

Minden szorgalmas, takarékos ember kellő kitartással és szorgalommal megéri azt, hogy kereseti viszonyainak megfelelő lakást építhet. Nagy dolog ez, nemcsak azért, mert az angol közmondás szerint „Az én házam az én váram”, védelem az élet sok viszontagságával szemben, hanem azért is, mert az építkezésnél elkövetett hibák 2—3 nemzedéket is sújtanak. Nagy szükség van tehát arra, hogy az építkezés minden vonatkozásban helyesen, megfontoltan történjék. Ennélkül az új ház kényelmetlen, egészségtelen, állandó javításra, átalakításra szorul, gazdájának a családi otthon melege helyett csak gondot, költséget, bosszúságot szerez. Az ilyen elpusztított házat csak mályon áron alul lehet értékesíteni és az esetleges lakók, bérlők, unokák még halála után is átkozzák az építőt. Képzeliük tehát magunkat egy olyan ember helyzetébe, akinek van annyi pénze, vagy hitelle, hogy házat tud építtetni, lássuk, hogy kezd neki helyesen.

Az első a telek kiszemelése. Sajnos, legtöbbször a telek adva van, azon kell építeni, akár jó, akár nem. Ez a helyzet városban, falun, körül beépített területen, vagy ott, ahol az embert üzlete, munkája helyéhez köti. Ha lehet, ilyenkor is iparkodjunk a rossz telektől eladást, vagy csere útján megszabadulni. A telekszemle alkalmával megállapíthatjuk a telek történetét. Salakhányóra, trágyadomb, dögter, árnyékszék, személtélap helyére, árterre, széles, gödrös, lejtős, vizes, süllyedő telekre csak végszükség esetén építkezünk, mert ez az egészségre veszélyes, költséges, vagy a házat összedőléssel fenyegeti. Fontos, hogy a talajvíz állását és annak a különböző évszakokban való ingadozását még a telek megvétele és az építkezés megkezdése előtt megállapítsuk. Ha mindezeket tisztáztuk és építeni kell, először utat csinálunk a telekhez, azután megkezdjük a telek rendezését. A telek elhelyezését, a ház helyését a telkölőidet a telek nem bolygatott sarkában felbalmozzuk, hogy azt az építkezés befejeztével kerti létesítményre használhassuk.

A telekrendezés után következik az épület megtervezése. Előjáróban legjobb néhány hasonló foglalkozású, családi és vagyoni helyzetű ismerős házat tövürol hegyire végig nézni és a gazdát a költségekről, a ház jó és rossz oldalairól, az építkezés körül szerzett tapasztalatairól részletesen kikérdezni, a házról alaprajzot készíteni. Ez nem ördögi mesterség. Csak a helyiségek beosztását, méreteit, ajtók ablakok helyét kell pár kockába foglalva beírni, ahány helyiség van. Szépesség nem fontos. Ezután hasonló kis rajzot készítünk a saját tervezendő házunkról, abba pontosan belerajzoljuk az ajtókat, ablakokat és az egyes helyiségekbe szánt összes berendezési tárgyak, bútorok helyét, méreteit. Ennek sok előnye van. Először, minden bútor jól el fog férni, másodszor látjuk, hogy mennyi üres hely marad köztük, harmadszor a burcolkodás sem okoz fejtörést, mindent azonnal a végleges helyére lehet állítani, a világosság jól fog esni, ajtók, ablakok jól fognak nyílni. Ezzel a kissé rajzossal elme-gyünk az építési vállalkozóhoz, aki abból rögtön megérti, mit akarunk és hogyan. Ő azután megmondja, hogy a tervben mi helyes, mi lehetetlen és rövid tanácskozás után elkészíti a szakrajzú alaprajzot, megmondja a várható költséget. Ha ezt tudjuk, megrendelhetjük a pontos tervet és a munkát. Terv és költ-

Kenyérgond.

A Duna-Tisza völgye szántó-vető magyarjának ismét megvan minden oka arra, hogy aggódó, bus szemekkel tekintsen szét maga körül. A tavaszi áradások országsszerte több százezer hold területű kenyértermő földet tettek mezőgazdasági munkára alkalmatlanná. Egyre nagyobb kérdőjellel rajzolódik ki előttünk évek óta halálos ellenségünk: a kenyérgond szörnyű nehézségeinek leküzdése.

Kegyetlen probléma ez számunkra és pedig nemcsak a gazda, az őstermelő, hanem mindnyájunk: csonka magyarok számára. A világháború terhes öröksége a kenyérgond rajtunk, mely minden körnél, bacillusnál mélyebben és szívósabban ásta magát bele mindennapi életünkbe. Törjük, zuzzuk, sőt öljük megunkat és egymást s mégis a kenyér, amit hajszolunk, csak nem akar több, csak nem tud elég lenni. Csak nem tudunk sehogysem eljutni egy valódi aratásig, mely után bátran és nyugodtan nézhetnénk farkasszemmel a tél hidegével, minduntalan fenyegető, vicsorgó gondjaival...

Bizony nehéz, szomorú élet ez a mienk, amelynek reményei, vágyai hosszú évek óta s talán még igen-igen soká nem tudnak érésbe, termésbe erősödni. Amikor pedig ezt mondjuk, ne gondoljunk egyedül a határra, a kertre, a mezőre, a szántóföldre, — ne nézzük csupán csak azt, amivel a föld, a természet marad adósunk, — mert van itt más is, például a legszebb, legedesebb ígértünk, a gyermek, — ami beváltatlan reménye marad nemcsak a szülői szívnek, de a nemzet közéletének, jövőjének is.

Ápoljuk ugyanis őket fizikai és lelki verejtékezéssel, végtelen türelemmel, önfeledt áldozással; kipárnázzuk — persze képzeletben — számukra a jövőt puhára, kényelmesre, kihimezzük, kiszinezük fényesre, ragyogóra s azután mikor odaérünk, hogy szárnyrabocsássuk, hogy a maguk lábára állítsuk őket, összedülnek a légvárak, lefagynak, megsemmisülnek a remények. Tanácstalanokká, reménytelenekké válunk, nem tudjuk hova, merre indítsuk el őket, mert bezárt kapuk, sörömpök állják utunkat mindenfelé. Kevés a munka, nincs állás, nincs kenyér s fájdalommal érzéssel kell látnunk, hogy gazdasági életünk hőmezőin még mindig sok a lótló-futó, a csalódott, a kétségbeesett eszükimók száma, akik fóká nélkül maradtak, valamint a rögöz, a nyomorúsághoz kötöttek, kik tehetségük és iparkodásuk repülőgépen sehogysem tudnak szárnyra kelni, magasba lendülni...

Még mindig sok a magyar föld

hajótöröttje, éhez, nyomorgó, munkára sóvárgó eszükimója. Úgy érezzük tanács talanságunkban, mintha kevesebb lenne a szív, kevesebb a lélek, kevesebb az érzés, a felügyelés oda, ahol özvegyek szomorkodnak, ahol árvák állnak, ahol kezüket kinyújtott emberek állnak, ahol gázcsapokat nyitnak meg, ahonnan revolverdörrenés hallatszik, ahol egzisztenciák inganak meg és roppannak össze. Mindezekből a tragédiákból a KENYÉR szó sikkolt fel véresen és vádolóan s az élet joga, mely az előbbivel szervesen összeforrt.

Magyarnak lenni nemcsak kötelesség ezen a földön, de jog is, mely az egyén számára a közösségtől megbecsülést, védelmet s képességeinek, erőinek kifejtéséhez támogatást követel. Bármily nagy szó és hatalom is a pénz, az állam erejét és jövőjét mégsem ez, hanem élő

energiák sokasága, a munkának és cselekvésnek az a százféle variációja teszi, melyben polgárainak egyéni és tömegélete megnyilatkozik. Kell, hogy becses, kell, hogy drága legyen tehát előttünk minden ember, aki vérben, érzésben hozzánk tartozik s a nemzeti élet asztalának mindenki számára, aki dolgozni akar és tud, terítve kell lennie. Kenyeret, kenyeret tehát magyar földre is sokat, hogy mindenkinél jusszon, mindenki jóllakhasson! Akkor bizonyára elhalkul társadalmi életünk belső csatazaja, több lesz közöttünk a megértés, a szeretet és béke, kevesebb a panama, a mérég, a revolverdörrenés és halálos ölekezés a Duna hideg vizével... Több lesz abból, ami jó, hogy helyébe lépközhessék a rossznak, az irigységnek, gyűlölködésnek és pártoskodásnak, amiket — higgyük el mindnyájan — 90 százalékban sohasem az elvek, a meggyőződések támasztanak közöttünk, hanem a lencse, ami más előtt párolog s a kenyér, ami sok asztalon vagy nagyon kevés, vagy pedig nincs.

Moldoványi János.

A visszatért Losonc város

nagy ünnepségre készül. Ez évben lesz ugyanis 350 éves országsszerte híres gimnáziuma, amely 280 évig, mint református kollégium és 70 évig, mint M. kir. áll. gimnázium; a növendékek ezreit bocsátotta el, hogy mindenfelé magyar kultúrát, magyar élni akarást, magyar hazafiságot hirdessenek.

A visszatért Losonc m. város a 350 év alatt sokat szenvedett töröktől, labanc kuructól, oroszoktól, csehektől. Kétszer teljesen leégett. Polgárait pusztította a gyilkos ellenség, a ragályos pestis, a nyomor és inség, de az életbenmaradtak hűek maradtak a szülőföld rögéhez. A romokon minden csapás után új élet fakadt, s mint a mesebeli fönixmadár Losonc népe saját vérvél táplálta, munkával edzette, Isten féltelmére tanította, embertársainak szeretetére nevelte serdülő gyermekeit. Ezért alapították őseink legnagyobb bajban, a török hódoltság idejében az ősi Alma Matert, az immár 350 éves gimnáziumot, hogy a magyar kultúrát mentse s vele együtt bizonyosságot tegyenek a magyar lelki, erkölcsi és kultúrfejlődéséről, mint a felső Ipoly vidék őrszeme, most északi magyar végvára.

A 350 éves losonci gimnázium fennállására, minden losonci polgár, de országsszerte, minden magyar ember büszkén tekinthet vissza. Multjához 350 év minden magyar öröme, szenvedése, csa-

lódása, küzdelme fűződik. Losonc az egy sáros nagy Magyarország egy kis darabja és aki Losonc földjére jön, ősi gimnáziumának falai közé lép, Nagy-Magyarország területén érzi magát.

Ezért szeretettel hívunk meg ezúton is minden magyart, különösen Losonc volt, de elvándorolt lakóit, gimnáziumának egykori növendékeit, hogy zarándokoljanak el Kármán József szülővárosába, s ölekezzenek össze az itt élőkkel és tegyenek szent fogadalmat, elődeink példáján indulva az építő, megtartó magyar alkotó munkára.

A Losoncon lakó öreg diákok az intézet fennállásának 350 éves emlékünepét azzal vezetik be, hogy május hó 26-án, a hősök napján leleplezik a volt növendékeknek az iskola homlokfalába épített hősi emléktábláját. A leleplező beszédet maga vitéz József kir. herceg fogja mondani, körülvéve a magyar társadalom kiemelkedő nagyjaitól. A rendezőség azt óhajtja, hogy legalább az áll. gimnázium tanulóinak hetven éves évfolyamai mind képviseltesék magukat. Jöjjenek el mind, akik valaha is Losoncon iskolába jártak s tegyenek élő tanuságot arról, hogy a losonci Alma Matertől olyan örökséget kaptak, műveltségüket, amit sem idő, sem távolság el nem pusztíthat.

Ezen a szent és ritka találkozón fogja kezét legalább a 70 éves áll. gimnázium

26 ezer növendékének életben maradt tagjai. Alkossák meg a losonci öreg diákok szövetségét és a nyert szellemi kincseiből adjanak vissza néhány fillért szegény, tudományéhes, apró diákok oktatásának megkönnyítésére. A rendezőség minden volt losonci diákot tárt karral vár május 26-ára. Elszállásolárol az intézet igazgatójánál tett előzetes bejelentésre gondoskodunk.

Május 25-én este nagy ismerkedési estét tartunk. Május 26-án pedig háláadó istentisztelet után a hősi diákok emléktábláját leleplezzük le, délelőtt pedig közebéd lesz. Reméljük, de el is várjuk, hogy az Alma Mater kibocsátott fiai — öregek és fiatalok — elég nagy számban el fognak jönni Losoncra, a nagy seregszemlére. Erre mindenkit szeretettel meghívunk! Szükség van mindenki, hogy kicsiben is építsük a magyar jövőt munkával, ha kell vért izzadó önfeledt áldozással.

Legnagyobb kincsünk: a magyar kultúra, a magyar nyelv, a magyar lélek, a magyar érzés, hitünk a magyar jövőben. Ha ez elpusztulna, lehet pénzünk, fegyverünk, garmadával, megszűnnének magyarok lenni.

Magyarok! Volt losonci öreg diákok! El ne feledjétek, hogy a nemesség kötelez. Gyertek el mindnyájan, akinek valaha valami köze volt a losonci gimnáziumhoz, május 26-ára a nagy seregszemlére, a történelmi multu középsikola örömnapijára, hősi halált halt diákjainak emléktáblájának leleplezési ünnepére, akik ez iskola falai közül indultak ki az élet és a halhatatlanság útjára. Volt losonci diákok, mutassátok meg magatokat, hogy lássuk kik vagytok s mi lett az iskola által plántált mustármagból.

Május 26. án adjunk találkozót az Alma Mater 350 éves emlékünnepe!

A rendező bizottság.

A Szent Erzsébet Nőegylet életében szorgosan készülnek az évi közgyűlésre, melyet május hó 5-én terveznek megtartani, méltó keretek között.

ségvetés nélkül ne induljunk neki az építkezésnek, mert csunya meglepetések fognak érni, először az építési engedély miatt, a végén a lakhatási engedéllyel kapcsolatban, közben pedig előre nem látott, súlyos kiadások és az építkezés elhúzódása révén.

Ha az építkezés nem sürgős, az építkezés időálló anyagait korábban elkezdhetjük gyűjteni, vagy kitermelni. A tavaszi munkák elvégzése után olcsó fűvar és napszám mellett elkezdhetjük a telekre rendezést, utépítést és a rendezett telekre az építőanyagok odaszállítását. Aratás, csépeles után, száraz időben el készíthetjük az alap-árkokat, az esetleges vízlevezető árkokat, alagsóvezetést, majd a falakat felhúzzuk és a tetőt rátételjük. Lehetőleg sok munkással dolgoztassunk addig, amíg hosszú a nap és száraz az idő. Így gyorsan halad a munka és sokkal olcsóbb. Télen át az épületet száradni hagyjuk, tavasszal fogunk neki a hátralevő munkának és nyáron költözzünk be az új, száraz, egészséges házba. Így a költség is hosszabb időre oszlik szét és mire a belső munka befejeződik, a ház környéke is rendes külsőt fog mutatni, a sok piszoknak, járkálásnak, kapkodásnak, felfordulásnak egyszerre vége szakad.

Az építkezés rengeteg víz felhasználásával jár, ezért a kútépítést a telek rendezéssel egyidőben kell megkezdeni.

A vízhiány, vagy rossz ivóvíz sok betegség, költség, bosszúság oka és öreg hiba, ha ez későn derül ki.

A jó kut a talajvizalatti víztartó rétegen át, a második víztartó réteg feletti vizet adja, ez tiszta, hideg, nem fagy be. A kut betongyűrűkből készüljön, legyen zárt, kerek, zúhatag rendszerű. Ezt könnyű hajtani, a vizet csővön, állandó sugárban adja. Drága, de feltétlenül megéri, nem szennyeződik, nem dől össze, víze tiszta és egészséges marad.

Az építkezés módját építési szabályrendeletek határozzák meg. Ezeket ismerni kell, mert különben a lakhatási engedélyt a hatóság megtagadja és igen költséges átalakításokat rendel el. Fontos tehát a kut, trágyagödör, istálló és egyéb mellékhelyiségek, mellékhelyiségek, utak, kamrák, pajta, fész, megfelelő elhelyezése a telken, nemcsak a hatóság, hanem a gazda érdeke miatt is. A kut lehetőleg magasabb helyen álljon, onnan a vizet csöveken könnyű szétvezetni a kelendő helyre, a kut környéke nem lesz pocsolás. Az árnyékszék, a trágyadomb a kuttól kellő távolban legyenek, vízmentesen falazva, hogy az értékes trágya el ne vesszen és a környezet meg ne fertőződjön. A helyes trágyakezelés a gazda fontos érdeke, trágyatelep építését kívánja. Aká teheti, építsen kutat a trágyáló számára vízmentes falazással és szivattyúval. Az árnyékszék pócegődre

erre a célra felhasználható. Ilyen berendezés mellett az árnyékszék tisztítás költségét, büzt piszkot nem okoz, az emberi ürülék mint értékes trágya teljes egészében felhasználható. A gödör tartalmát erre szolgáló csapos lajtba szivattyúzzuk és a földet szétfolatjuk. A házi vízvezeték falun is megoldható, ha a kutba szivattyút szerelünk, a vizet a padláson elhelyezett víztartályba nyomjuk, onnan az csöveken szétvezethető az istállóba, konyhába, ahová kell. Persze a használt víz levezetéséről is kell gondoskodni, éppen úgy, mint az esővíz a talajviz elvezetéséről, mert ezek különben a házat tönkre teszik. A vízlevezető árkot, csövet, csatornát valamilyen folyó vízbe kell vezetni, hogy pocsoló ne képezhesen.

Az építőanyagokról tudni kell, hogy a kő hideg, a tégl drága, a vályog és vert föld a vizet nem állja, kevésbé tartós, idővel megroksad. Vékony fal kőből és földből nem építhető. A vályog és vert föld épületek víztől való elszigetelése tehát az egészség és tartósság szempontjából egyaránt fontos. A nedvesség a lakások leggyakoribb és később igen nehezen helyrehozható hibája. A nedves lakás levegője dohos, a butorokat, cipőt, ruhát tönkre teszi, a benne lakókat a csúszos betegségekre, meghűlésre, tüdővészre hajlamosítja. A lakás vízszigetelése elsősorban alapincézéssel történik. Sajnos, a pinceboltozás drága. Ha az alap kőből épül és azt cementhabarcsba

rakják, rendszeresen vízálló. De ha a kő vízszívó, azon kátránypapír vízszigetelés nem segít. A papír ugyanis, hamarosan elázik és a nedvesség átjut rajta. Csak elég vastag kátrány-réteggel van értelme. Ahol az alap is földből épül, ott a ház körüli vízlevezetésről körülárkolással és alagsóvezetéssel kell gondoskodni, a kellő lejtés biztosításával. Szélesen kiugró eres és ereszsatorna egyidejű alkalmazásával. Enélkül az eső veri a falat és a lecsurgó víz a fal tövében gyűl össze, azt beáztatja, a vakolat leválk, a lakás nedves lesz. Ha csak egy szoba alapincézésére telik, az a hálószoba legyen, mert fél életünket abban töltjük el és a beteget ott ápoljuk, a meghűlés veszélye ott a legnagyobb. Alapincézéssel szobák földjét legalább 40 cm. vastagon ki kell bordani és tiszta homokkal, vagy kiégett kázansalakkal, téglaporról pótolni. Enélkül a talaj rossz levegője, nedvessége a szoba-levegőt is megromítja, a deszkapadlót gyorsan tönkre teszi. A földes padló az egészség legnagyobb veszedelem, mert fertőzése szennyeződéssel elkerülhetetlen. Tapasztása egészségtelen, a szobalevegőt feltétlenül megromítja, tisztán nem tartható, nem fertőtleníthető, vagy poros, vagy nedves. A földes padló a fertőző betegségek legfontosabb tényezője, főleg a tüdővész terjed általa. Ha csak egy szoba padlózására telik, az a hálószoba legyen.

(II. rész köv.)

Toronyban: Eiffel
Bútorban: Eichel

„Boldog Otthon”

1940. évi Árjegyzékünk szennázás. Kérje Ön is!
Új bútorkülönlegességek!
Lakberendezők
EICHEL Budapest, IX., Üllői út 71.
Látogasson meg kiállításunkat a Nemzetközi Vásáron!

Hírek és különféle

Rendszerek és módszerek.

Jó ideje már, hogy egyébről sem lehet hallani, mint ujjabb és ujjabb táplálkozási reformokról. Soha annyit nem beszéltek az emberek a táplálkozás mindenféle rendszereiről és módszereiről, mint manapság, nyerskosztól, vegetáriánus életmódról, ilyen és olyan életrendről és már nem is meglepő, hogy az ember egy cyprius fiatalemberrel olvashat még ma is az újságban, aki évek óta fűvet eszik és ettől makkegészséges. Kissé gyanús az egészséges táplálkozásnak és egészséges életrendnek ez az igazított kutatása, mert régi igazság, hogy az ember csak akkor gondol az egészségére, amikor beteg.

Valamikor mindez nem volt probléma, az emberek azt ették, ami jölesett nekik, nem spakat tépelődtek azon, ártalmas vagy nem ártalmas és mégis, vagy tán épp ezért, egészségesebbek voltak, mint mi vagyunk. A hiba azt hiszem ott van, hogy tulsokat foglalkozunk az egészségünkkel és tulkeveset teszünk érte. Inkább elméleteken lovagolunk, a helyett, hogy az élet és egészség ősi, természetes törvényeit követnők. Hiszen igaz, ezekben a táplálkozási és életrendi kérdésekben is mindenki a saját hite szerint boldogul, aki a nyerskosztban keresi az egészséget, az épp úgy megtalálhatja benne, mint az, aki a husevésre esküszik, de végeredményében nem módszerekből és rendszerekből épül fel az élet és egészség, hanem mindenkinek a maga testi és lelki követelményei mutatják meg azt az utat, amelyen bizonyos életrendhez és egészséges egyensúlyhoz eljuthat. A baj azonban éppen az, hogy hiába halljuk testünknek és lelkünknek ezt az intő, irányító és követelő szavát, nem akarjuk, vagy nem tudjuk megfogadni.

Az életrend — sajnos — háttérbe szorult a napirend, a munkarend mögött, a megélhetés kényszere erősebb, mint az élet és egészség kényszere. Másrészt azonban tulságosan kényelmesek is vagyunk, szokásaink rabjai és igazán csak a menthetőt akarjuk menteni önkéntelenül is, amikor az élet és egészség annyi más egyszerű szabálya helyett táplálkozási problémákon törjük a fejünket. Bizonyos, hogy ennek is megvan a maga értelme, de egészségesen enni még nem jelent annyit, minl egészségesen élni.

—y—n.

Esküvő. Zsebe Irén Piroska okl. tanítónő és Hatvány Géza okl. gyógyszerész ápr. 21 én déli fél 1 órakor tartják esküvőjüket a salgótarjáni déli plebánia templomban.

Városi közgyűlés. F. hó 16 án d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a város képviselőtestülete, a következő tárgysorozattal. 1. Bejelentések. — 2. A városi kiosk és uszoda bérbeadása. A város tulajdonát képező vendéglő, uszoda, korcsolya- és teniszpályát Ponzi Dező helybeli vendéglősnek, mint leg többet ígérőnek évi 2000 P bérösszegért adta bérbe a képviselőtestület. — 3. Városi mezőéri díjak megállapítása. A képviselőtestület a városi mezőér részére évi 960 P díjat állapított meg. — 4. Illetőségi ügyek.

Vármegyei cserkészszerv. A IX Cserkészkerület elnöksége, még január hó folyamata alatt Salgótarjánban megtartott tisztgyűlésén, életre hívta a Nógrád megyei cserkészszervet. Ez a cserkészszerv lesz hivatva arra, hogy a vármegye területén működő, vagy működni kívánó csapatok munkáját, a Cserkészszövetség alapszabályai és utasításai szerint támogatja, irányítsa és ellenőrizze. A Cserkészszövetség Orsz. Intéző Bizottsága március 30-án a vármegyei cserkészszerv megválasztott tisztikarát állásában megerősítette, a salgótarjáni cserkész-titkárság beolvasztásával a vármegyei cserkésznek a működési engedélyt megadta. A Nógrád megyei cserkészszerv fővédnöke: dr. Baross József főispán, védnöke: neográdi Horváth Sándor alispán, elnöke: Korompay Lajos bányászati főtanácsos, ügyvezető elnöke: k. Kraft Aladár, főtitkára: Sümegi Emil, vezetőtitkárja: Röder Alfréd lett. A tb. elnökök sorába pedig: Vannay Béla, dr. Förster Kálmán, dr. Koltay Ernő, dr. Matyasovszky Kamil, és dr. Sztojkovits Józsefet iktatta be. A vm. ellenőrző biztost és a vm. szerv.

ügyését az Orsz. Szövetség elnöksége fogja kinevezni, illetve felkérni. Cserkészeink, akik a multban számtalanszor adták tanujelét annak, hogy az emberebb emberré, a magyarabb magyarrá való válás mesgyénjén céltudatosan törnek előre, hogy kiépítsék a növekvő magyar-készszerv keretében tömörebb sorokban fognak haladni ezen a mesgyén, hogy azt szélesebb utta tapossák ki. A cserkésziük alkán ott zeng a nóta „Ha lsten a pajzsunk, jellem a kardunk, győznünk kell!” Itt említjük meg, hogy a IX. Cserkészkerület június 9-én Salgótarjánban tartja meg kerületi vándor-tisztgyűlését, amely alkalommal a vármegyei cserkész-csapatok felett szemlét is tart.

Bányamozgók híre. A baglyas-aljai és palfalvai bányamozgók ápr. 18-án, vasárnap Miksa, volt mexikói császár tragédiájának mindenütt óriási sikert aratott filmjét: JUAREZ (Viva Mexiko) t fogiák bemutatni. A korbü jelmezekben Paul Muni, Bette Davis és Brian Aberne a film főszereplői, mely megbató jelenetekben és gyönyörű felvételekkel rendelkezik. Kiegészítésül: Magyar és Fox világhíradók a legfrissebb hadiesemények szemléltetésével. Előadások mindkét helyen a szokott időben.

MORZSÁK. írta: BERGER IRÉN.

A kövekről, mik szívünkről leesnek
Építeni tán egy kunyhót se lehet.
De elegendő volna palotának
Az a kő, mellyel minket megdobálnak.

A kukacnak, amit kirág,
Az alma az egész világ.
Ki hát egy almát berágott,
Fölfal egy egész világot.

A versbe legyen gondolat,
Mint a mezőben rozs van,
S legyen még benne hangulat,
Mint pipacsok a rozszban.

A kis vers sem kicsiny dolog
Ha éle van és benne szív dobog.
Ez ésszel csak annak nem érhető fel,
Aki a verset méri rőffel.

Minden ember lelke mélyén rejtőzi egy [nóta,
Mit elfojtott, amikor azt elmondhatta [volna.

Nem mulik el semmi, ami van, ami él,
Csak alakot, helyet és hivatást cserél.

A rágalom a csirkefogó szájából is hitlere [talál,
A dicséret a becsületes ember szájából [is kételkedést szül.

A vízvezetékéről.

Szakkörökben köztudomásu dolog, hogy a bazaltkövületű vidéken általában kevés a víz, vagyis inkább kevesebb, mint másutt. Már pedig a mi városunk ilyen területen fekszik s a Karancs, Somoskő, Salgó, Pécskő, Baglyaskő stb. mind a bazalt jelenlétét igazolják. De nálunk nemcsak az a baj, hogy kevés a víz, hanem az is, hogy kemény és, ivásra csak korlátozott mértékben alkalmas. Hozzájárul ehhez még az is, hogy a szűk völgyek a lakosság települését összeszorították s így nemcsak a kutak vize, de az egyéb felszíni vizek is könnyen fertőződhetnek és typhus, vagy más járványok terjesztőivé válhatnak.

A közegészségügyi téren szerzett tapasztalatok arra indították a város vezetőségét, hogy a lakosság érdekében minden lehetőleg megtegyen oly irányban, hogy első sorban a házi vízszükséglet céljaira jó és egészséges ivóvíz álljon rendelkezésre, ezt követőleg pedig egyéb köztisztasági, tűzrendészeti célokra, majd vendéglők, szállodák, kiskereskedelmi és kézműipari, később nagyobb üzemi célokra és más alkalmi pld. építkezési célokra is megfelelő víz álljon rendelkezésre.

Ez irányban a víznek felkutatása, már régebben megkezdődött s a várostól északra eső területeken folytak próbafúrások, majd ujjabb a Vizválasztó környékén s ami szintén jó eredményt tárt

Csókók.

Megcsókoltam az első imakönyvem
Abitatot lehelte rá gyermeki ajkam,
Alig voltam még akkor tíz esztendő,
És fehér matrózruha volt rajtam.

Megcsókoltam jó Anyámnak kezét,
Ki fehér kalacsom szelte vele,
S ki úgy szeretett, hogy szeretetével
Csordultig lett tőle a szívem tele!

Megcsókoltam azt a piros rózsát,
Amit egy leánytól kaptam egyszer egy [bálon,
Azt bittem ő lesz az első és utolsó,
Pedig nem az lett... hanem csak egy [álom!

Megcsókoltam Feleségem arcát,
Két szép szemét... illatos hajját,
Szívem csókolta ilyenkor szívébe,
Éntemnek minden örömet... baját.

Megcsókoltam egy szemfedeleit is,
Mi aldott jó Apam két szemét takarta,
Ez volt életem legkeserűbb csókja,
Ajkam ezt a csókot soha nem akarta!

Megcsókoltam a felbőket is,
A csillagokat... a holdat... a napot,
Amit szerettem... s aki csak szeretett,
Az Tőlem... mindég csókot kapott.

Visnovszky László.

A régi tízpengős bankjegyek december 31-éig maradnak forgalomban. A Magyar Nemzeti Bank az 1929 február elsejei kelettel ellátott 10 pengős címletű bankjegyek bevonására kitűzött időtartamot a kormány hozzájárulásával 1940. december 31-éig meghosszabította. Ennek fogva a Nemzeti Bank főintézete és fiókjintézetei e bankjegyeket ugyancsak 1940. december 31-éig fizetéseken, vagy kicserélés végett elfogadják. Ez után az időpont után az említett bankjegyeket a Nemzeti Bank intézetei már csak kicserélés végett fogadják el. 1940. december 31-ével a Nemzeti Bank beváltási kötelezettsége a fentemlített bankjegyekre vonatkozólag megszűnik.

Fonalgyár Rimaszombaton. A Soproni Pamutipar R. T. az iparügyi minisztériummal folytatott tárgyalásai eredményeképpen Rimaszombaton új gyáruzetet létesít. A Felvidék számára kívánatos gyáralapítások céljára a kormány nagyobb mérvű állami kedvezményt biztosít. A gyártelep egyelőre 600 munkást foglalkoztat és az alkalmas gyárépület már rendelkezésre áll. A hatósági bejárások után megkezdik a pamutipari gépek szállítását.

Borzalmas szerencsétlenség.

Az egész város közönsége annak a véres szerencsétlenségnek a hatása alatt állt, mely Somoskőujfaluban a vasúti állomáson történt f. hó 10-én délelőtti fél 11 órakor. Takács Jánosné 29 éves asszony a karján ülő 18 hónapos fiacskájával egy álló vasúti kocsisor alatt akart átbujni, miközben az üres kocsisort egy mozdony meglökte és az anyát és gyermekét elgázolta, kezüket, lábukat levágta. A borzalmasan sérülteket bekötözés után a helybeli acélgyári kórházba szállították, ahol másnap a kisgyermek; 15-én pedig az édesanya halt meg, akit 17-én a törvényszék felboncoltatott. A szerencsétlennél járt asszony férje a Hirschgyárban dolgozik. A szerencsétlenséget az apa is végignézte, aki kis családja előtt haladt, amikor azokat a vasúti kocsit elgázolta.

A Zagyvapálfalvai Evangélikus Nőegylet április 13-án bensőséges teaestélyt rendezett az árvízkarosultak javára is, amelynek anyagi eredményét a következő adományok támogatták: özv. Pantyk Árpádné 4 P, özv. Pock Jenőné, id. Jenőffy Zoltán, id. Jenőffy Zoltánné 2—2 P, Balog Pal, Kassai Rezső, Gregus Jánosné 1'50—1'50 P, Egres Andor, Kamarás Zoltán, Darvas Miklós, Markosi György, Hán György, Bauer Géza, Mojzes József 1—1 P, ezenkívül számos ezen aluli adomány. — Süteményadományozással segítette: id. Jenőffy Zoltánné, Györy Ica, Markovics Gusztávné, Kondorosi Alajosné, Donovál Gyuláné, Agócs Dezsőné, Szentesi Pálné, Oravecz Antalné. Minden támogatásért ezuton is köszönetet mond az Elnökség.

Jó házból való fiút nyomdásztanulónak felveszek.
Végh-nyomda
Salgótarján.

Nyílttér.

Megvettem Fleischer Kálmán cég Pilinyi üzletét. Hitelezők igényűeket 8 nap alatt jelentsék be a vevőnél Andó Zoltánnál Piliny. Nógrád vm.

Piliny, 1940. IV. 14.

Tisztelettel
Andó Zoltán.

*E rovatban közöltekért felelősséget nem vállal a Szerk.

Ude és vidám
nem ismer többé
fájdalmat

ASPIRIN
tabletta
Csak a Bayer kereszttel való!

A technika befolyása a harcászatra.

Az 1914—18-as világháború elején a küzdő felek, védőállások megtámadása alkalmából, védővonalak elfoglalásáért harcoltak. A védő minél több puskát kívánt a küzdelembe vetni, hogy elhárító tűzzel az ellenfelet támadásában felmorzsolja és azt az állás elfoglalásában megakadályozza. Az akkori tüzegekvereknek, puszkáknak, géppuszkáknak elhárító ereje is nagy volt; a világháború folyamán pedig az önműködő fegyverek elszaporodása révén hatások csak növekedtek. A támadónak minden igyekezete odairányult, hogy a védővonalban lévő ellenfelet tüzérésséget olyannyira megdolgozza, hogy veszteségeit lehetőleg minél kisebb mértékűre csökkentse s ezáltal a rohamot minél több szuronnal hajtassa végre. A támadó tüzérésségének hatása, különösképpen megerősödése folytán, egyre növekedett. Tüzének eredményessége lövészeki fejlődése miatt annál inkább vált egyszerűvé, miután a célmegjelölési és hatásmegfigyelési viszonyai a védőállás vonalára vonatkoztatva egyszerű feladatot képeztek. Ezzel a technikai fejlődéssel a védelem harcászata új helyzet elé került. Számolnia kellett azzal, hogy az ellenfél tüzérésségi tömeghatásával szemben egy vonalban döntésért nem harcolhat. Az egyvonalas védőállás gondolatát feladta tehát és több egymás mögött fekvő védelmi állásban kereste üdvét. Ezek természetesen egymás mögött csak oly távolságra lehettek, hogy még egységes harcselekmény végrehajtását szolgálhatták. A második állásban elhelyezett tartalékok már nemcsak a védelem erejének épségbentartását szolgálták, hanem az elengedő betörés helyi elreteszelésének és ellentámadások végrehajtásának alapjait ként is hasznosíthatók voltak. A tüzegek nagymértékű elszaporodása és fejlődése tehát nagyban hozzájárult a világháborús védelem harcéljárásának átalakulásához, miáltal az egyre merevebb jeleget öltött.

Az arcvonalak, a hádviselő államok erőfeszítései révén szabad szárnyakkal nem rendelkezvén, megmerevedtek. Így a gyors döntést hozó lendületes átkarolások helyét áttörő csaták foglalták el. Az áttörő csata sikere harcászati szem-

pontoktól függött. A siker érdekében tehát a támadó fegyvereknek újabb hatalmas fejlődése következett be, így kerültek alkalmazásba az aknavetők, a gránátvetők, a lángszórók, a kézigránátok és a harcokcsik, amelyek mind a támadás lendületét voltak hivatva szolgálni. A védő fegyverkezésben megnyilvánuló erőlködésén felül, ismét új harcéljáráshoz fordult. A reánehazedő tüzérésségi tömegű védővonalait szétmorzsolta, a réseken át beözönlő támadó gyalogság és gyorsan mozgó erők könnyen hadászati sikerekhez juthattak volna, ha védőrendszerét mélységbe nem tafozza.

Vonalak védelme helyett tehát terület védelméhez folyamodott. Elővetkezett a fészekharcászat idősza. Ez a nagy rugalmasságot megengedő harcéljárás a támadót váratlan meglepetések elé állította. Egy-egy jól elrejtett és oldalozásra beállított géppuskafészek kiemelése a támadó eljárást lassította. A rákövetkező kis egységekkel végrehajtott ellenlökések pedig a támadót nemcsak, hogy óvatossabb harcéljárásra készítették, hanem rendszerint úgy megtépták, hogy a harcászati sikernek hadászati jelentőségre való emeléséhez már nem volt ereje. Ezáltal a védelem tehát részint időt nyert hadművelleti tartalékok készen létébe helyezésére, részint az ellenséget annyira megtépták, hogy nagyobb szabású ellentámadásaival védelmi övéből könnyen kivethette.

A támadó kénytelen volt támadását is mélységben tagozni, hacsak nem akarta, hogy lendülete a tüzelőkészítés módszerességeivel veszendőbe menjen.

Újabbán a mindegyre jobban térhódító légierők, a támadó gyalogság harcat közvettlen támadásaikkal támogatják, mind a védelemnek, mind pedig a támadásnak méginkább elaprózó jellegű átalakulását parancsolván.

A védelem és támadás technikai harcselekmények fejlődése napjainkig egyre tart. Ez a harcászatra is ráütötte a kényszerű fejlődésnek bélyegét. Versengésük erősen megnöveli a kiképzésnek harcéljárási és technikai ismeretek megadásában jelentkező feladatait, de a harcászati vezetést is egyre nehezebb helyzet elé állítja.

Tavaszi napsütés az arcot szeplőssé teszi

Szeplőt, májfoltot szüntet:

Bubi szeplőkrém

Az arcot fehérre, simává teszi:

Bubi arccrém

Az arcot tisztítja:

Bubi szappan

Pattanást szüntet, zsirtalanít:

Bubi arcszesz

Az arcot megvédi a változó időjárástól:

Bubi puder

Kapható:

SZÜCS RÓBERT

gyógyszertárban, Salgótarján

Az árvízkarosultak részére adakoztak: (II. közl.) 3 P-t Bartha Tamás, 2:50 P-t Cserven Sándor, Sonnenschein Károlyné, Szauer Andor. 2—2 P-t M. Nagy Lajos, N. N., Bottos Tibor, Szabó Pál, Végh Kálmán, dr. Paszternák Sándor, Zsebe Antal, Vinhart István, dr. Schwabach László, N. N., Simon Alajosné, Friedler Samu, Balogh Pál, Römer Jenő, Römer Zoltán, N. N., Biheller Testvérek, Friedmann Jenő, Misket Ferenc, Jancsik Béla, Hoffmann Emil, Glattstein Ignác, özv. Friedrich Gyuláné, özv. Ratkovszky Pálné, Csencsik János, Pogács István, özv. Krajcsovics Lajosné, Cserháti László, Szmolka Mihályné, dr. Lusztig Miklós, dr. Spielberger Zoltán, N. N., Dombi Andorné, dr. Friedmann Armin, Keller Sándor, Nagy Antal, Fehér Géza, Ruszti Béla, Csomor Mátyás, Krajcsovics Gyula, B. Kovács Károly, Molnár József, Patay Lajos, Mihályi Antal, Tancos István, Kreho Ferenc, Olay Gyuláné, dr. Olay Andorné, dr. Széchenyi Lászlóné, Nagy Ferenc, Nagy Dező, Gerberné, Tilger Károlyné,

Csanády Miklós, Szombathy Zoltáné, Erlich Józsefné, Pelonszky Lászlóné, Tábori Géza, Mayer Vilmosné, Kovács Gyula, 1:50—1:50 P-t Hettich Péter, Berkovics Izidor, Friedmann N., Véber Armin, Vidder Gyula, Rety Józsefné, N. N., Ferenc N., Kovács Nándor, Bányikné, Holly Lujza, Lövy Rezső, Patay L. 1:20—1:20 P-t Hoffman Aladár, Füst János, özv. Horecky Gyuláné, 1:10 P-t Omilyák Károlyné, 1—1 P-t N. N., Irom N., Hollesch, Gáspár Mihály, Benkő Örökösök, Jobbágyi Lajos, Schvitzer, Palmostori Piroka, Körösi Sándor, Tóth Béla, Keszler Mátyás, Jancsik Ferenc, dr. Tóth Józsefné, Zelenik Pál, N. N., Farkas Istváné, Szentpétery Istváné, Spitz Imre, Gáspár Vilmos, Kovács Julia, N. N., Schujer József, Véber, Ellner N., Hoffmann Arminné, Horváth Lajos, Gizella virágszalon, Kohn Gyuláné, Tóth Gyula, Magyar Gyula, Lövinger N., Jancsovics Károly, Luby Gézané, dr. Erdődy Kálmán, Tóth Barnabás, Mayercsik Józsefné, Oláh Géza, özv. Kupcsok Jánosné, Peterboch Józsefné, Polk Ferenc, Orlik Gyula, Bohurát István, Bolyky József, Müller István, Schvarc Lajosné, Jankovics József, Garami Lajos, Berkovics Henrik, Lövy Gyula, N. N., Fehér Géza, Guttmann Sándor, Kékkői Lászlóné, Seidner Ignác, Kovács Sándor, Kovács Lajos, Fischer Zoltán, Szőke Pál, Braun Manó, Halmos N., Dregács V., Végh János, Szekeres, Darvas Zoltán, dr. Brunovszky, Varsányi Jánosné, Hölczér Józsefné, N. N., Csikány István, özv. Csikányné, Földi János, Hidas Géza, Nerhaft András, Doman P., Kovács Sándor, Imris Ernő, Kelemen János, ifj. Vildner Ödöné, Fodor Samu, Szegedi József, Vágó Péter, Telek József, Neuhold Ané, N. N., Szabó Illésné, Bartos Tamás, Molnár Imre, Gescheit József, Hollesch, dr. Steiner, Selley Ferencné, dr. Bellák, N. N., Péntes Zoltán, özv. Patay Istváné, Kindl Gyula, Mayer és Ungár, N. N., Kretsch Barali Lajos, Hegedűs Gyula, Holló Lajosné. Fentieken kívül sokan adakoztak még 1 P-n aluli összegeket.

S P O R T

SBTC—Perecesi TK 3:0 (0:0)

SBTC pálya.

1000 néző.

Bíró: Ipolyi.

SBTC: Géci — Budai, Timár — Kiss, Takács IV., Mátrai — Balázs, Jákfalvi, Jenőfi, Lackó Baranyi.

PTK: Lux — Nádas, Monostori — Bokros, Halmos, Futó I. — Jávör, Polcz, Papp, Várhegyi, Turbéli III.

A játékevezető közel 2 m. magas és ezért kifutáskor nagy tapsot kap.

Lanyhán indul a játék. Balázs a 3. percben a kapufát találja el. Pereces lelkesen küzd és SBTC semmit sem mutat. Mezőnyjáték alakul ki s ez sokszor toldódik az SBTC térfelére, de az SBTC ki-törései a veszélyesebbek. A II. percben Balázs Jenőfihez, az Lackóhoz játszik, aki fejével a kapura, de Lux ment. Majd Budai gancsolja Polczot a 16 os sarkán, de Várhegyi fölé rugja a büntetőt. Most 15 percig határozottan szorít a Pereces. Turbéli lö nagyot, Géci vetődve ment. A 27. percben Futó alacsonyán fejel épp, mikor Jákfalvi lába nyúl a labdáért, s a fején felreped a bőr, 10 percre kiáll. 5 perc múlva Balázs beadását Jenőfi a kapusba fejeli. A 40. percben Jávör beadását Papp üresbe kapja, de az 5 ról,

biztos helyzetből fölüg.

A II. félidőben mezőnyben magára talál az SBTC s 45 percnél át szüntelen súlyos fölányban játszik, csak a góllövés nem sikerül. 5 perc alatt már 5 lövés zug a PTK kapuja felé, a 7. percben Balázs Jenőfihez, az Lackónak ad, aki a 16 ról félmagas bombát küld a hálóba. 1:0, 2 perc múlva Balázs beadásából Jákfalvi lö, lövése a kapufa belső éléről a hálóba pattan. 2:0. A 17 percben Jenőfi cselezi ki a védelmet, a kapus fölött átemel, de Bokros a gólvonaltól ment. Lövés, lövés után zug most a perecesi kapu felé. A 33. percben Baranyi Jenőfihez játszik, akit bár a kapu előtt megakasztanak a bekkek, mégis a hálóba kotor. 3:0. Végig az SBTC marad támadásban.

Unalmas, látványtalan, gyenge mérkőzés volt. Az SBTC nem tudta kihasználni II. félidei nagy fölányt, az I. félidőben egyenesen megzavarodva játszott.

Jók: Takács IV., Lackó, Mátrai, Balázs, a perecesiek közül Futó I., Lux, Monostori, Turbéli III.

Szögletarány: 3:1.

DiMAVAG—SSE 8:0 (2:0)

A SSE Diósgyőrben váratlanul hatalmas gólarányú vereséget szenvedett s ha ismerjük is a SSE jelenlegi játéktudását, akkor is meglepődve állunk ilyen góllözőn előtt, s nem sok mentségül szolgál az sem, hogy a DiMAVAG adia a 8 gólt.

SBTCÜ—SFC 6:1 (3:0)

ÉLASZ bajnokság. Vezette: Kovács.

Az Ü végig fölányban játszott s könnyen győzött az egész alacsony színvonalon játszó salgótarjániak ellen.

Góllövők: Csiperda (3) Selmeci, Bognár, Nyerges, ill. Jelbesti.

A P O L L O M O Z G Ó

SALGÓTARJÁN.

1940 április 20-án szombaton d. u. 5, 7, 9, 21-én vasárnap d. u. 1, 3, 5, 7, és 9, 22-én hétfőn d. u. 5, 7, és 9 órakor. 3 N A P I G I!

Kertész Mihály technicolor bravurfilmje

A HOLNAP HŐSEI

Fősz.: Errol Flynn, Olivia de Havilland, Anny Sheridan és Alan Hale.
Kieg.: Magyar híradó!

1940 április 24-én szerdán este 6 és 8, április hó 25-én csütörtökön 6, 8 órakor.

A KINAI EXPRESS

(Keleten a helyzet változatlan.)

Fősz.: Erich von Stroheim, Charles Vanel.
Kieg.: Fox híradó!

Az április havi Pengős

Regények ismertetése.

A népszerűség titka

Annak a példátlan népszerűségnek, amellyel a Pengős Regény az olvasóközönséget meghódította, az a titka, hogy minden köteté vonzó, ötletes és mindegyik érdekesítő. Ezt bizonyítja a most megjelent Pengős is: Zane Grey „Harcos karavánok” című regénye az egyik, amelyben két fiatal szív a Vadnyugat csodavilágában vivja a sorssal nehéz harcát a boldogságért. A másik Pengősbenl „Az áruló kör”-ben E. S. Gardner feszíti a forrongó érdeklődésünket mesteri detektívregényével. De pompás élvezetet ígér a két legújabb Félpengős Regény is: J. M. Walsh: „A Fekete Árnyék” és F. W. Hilton könyve „A Zsálya lovag”, amely csupa kaland és meglejtő költészet.

HIRDESSZEN „A MUNKÁ”

Politikai hetilapban!!

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától. 5298/1940.

Az országgyűlési képviselő választói névjegyzékek 1940. évi kiigazítása.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az 1940. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke az újonnan felvettek és kihagyottak jegyzékével együttesen f. évi április 15-től április 30-ig reggel 8 órától déli 12 óráig a városházán (I. em. 6. ajtó) közszemlére lesz kitéve, mely idő alatt azt bárki lemasolhatja.

A névjegyzék-tervezet egy példánya ugyanezen idő alatt a salgótarjáni kir. járásbírósnál is megtekinthető és arról a megállapított díjak előzetes lefizetése ellenében teljes vagy részleges másolat kérhető.

A névjegyzék-tervezet ellen a közszemlére tétele ideje alatt felszólalással lehet élni Nógrád vármegye központi választmányához. A névjegyzék-tervezetbe történt jogosulatlan felvétel miatt bármelyik választó, a kihagyás miatt azonban csak maga az érdekelt szólalhat fel. A felszólalást előszóval, vagy írásban nálam kell előterjeszteni és azt a felszólaló indokolni tartozik és felszólalásához tartozik mellékelni, illetőleg bemutatni a felszólalásában előadottak igazolására alkalmas okirati bizonyítékait.

Salgótarján, 1940. április 9.

Dr. Förster Kálmán. s. k.
polgármester.

Árverési hirdemény.

A Salgótarjáni Takarékpénztár kezizálog-üzlet-tulajdonos közhírré teszi, hogy mindazon zálogtárgyak, melyek zálogház üzletében elzálogosítva lettek és amelyek kiváltási határideje 1940. évi március hó 15-én lejárt és az árverés napjáig sem kiváltva, sem megújítva nem lesznek, 1940. évi április hó 30-án d. u. 3 órakor, szükség esetén folytatólag 1940. évi május hó 1-én d. u. 3 órakor kezdődő nyilvános árverésen a zálogház üzlet helyiségében el fognak adni.

Hízek egy istenben,
Hízek egy hazában,
Hízek egy isteni örök igazságban,
Hízek Magyarország földmúráiban.
Amn.